

EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques Quina canya de tisora!

Elaborades per Virgínia Martínez

QUINA CANYA DE TISORA!

DESCRIPCIÓ

Autora: Mercé Viana

Dibuixos: *Miquel Àngel Giner*

Edicions Bromera / Alzira, 2008

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 135
Sèrie Roja.

Format: 13 × 20,5 cm, pàg. 104

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys.

Imaginació, fantasia, aventura... són ingredients infal·libles per aconseguir captar l'atenció dels joves lectors i, d'aquests elements, en aquesta novel·la, n'hi ha per donar i vendre. *Quina canya de tisora!* és una història tendra i divertida que ens fa viatjar per un món màgic de la mà d'un personatge original i fantàstic com és la Conxa Reconxa, una tisora amb poders molt particulars.

RESUM ARGUMENTAL

Carles és un xiquet que vivia en un orfenat quasi des del naixement i enyorava tenir una família com la resta dels infants, perquè solament coneixia la Casa dels Orfes. Carles demanava una i mil vegades als companys que li contaren com era tindre una mare o un pare, i quines coses feien junts. D'aquesta manera

la criatura tractava de reviure les anècdotes dels companys en la seua imaginació, i omplir el buit que sentia al cor per la falta d'uns pares.

La vida a la Casa dels Orfes era simple, sempre igual, sense sorpreses. El xiquet anava a classe, feia el que li manaven durant la setmana, i només veia els carrers de la ciutat el diumenge al matí. Passaren alguns anys i, el dia que en va complir dotze, va decidir fugar-se de l'orfenat per tal de buscar una llar nova. Una vegada lliure d'aquelles quatre parets començà una vida plena d'estímuls gratificants de la mà d'un instrument tallant i cridaner; una tisora màgica que es trobà pel camí i que li va obrir els ulls a un món diferent, un món ple d'atreviment i diversió. La tisora li explicà un poc per damunt com havia sigut la vida amb el primer amo, i per què ara estava tan sola com ell. Passada la primera estranya impressió d'acceptar una tisora que parlava com una part real del món, Carles començà una nova i estranya experiència. El xiquet no solament gaudiria en el futur de la màgia de la tisora sinó també de l'amistat que l'acompanyaria per a sempre; així el menut es convertirà en perruquer i jardiner treballant a les ordres d'una dona molt rica, estirada i dolenta, que respon al nom de Supergertrudis. En aquella casa també coneixerà quatre treballadores més, que passaran a ser part del seu món social.

L'ajuda contínua de la tisora amb el seu parlar directe acurta les distàncies de la gent amb el seu amo Carles. Aquesta tisora és molt treballadora i no té por a cap cosa que pugui tallar, encara que siga un dolor, una por, el mal geni de la gent o un jardí interminable.

La història acaba de la manera més dolça possible, perquè Carles al final és adoptat per la cuinera i el marit amb tota la il·lusió d'un matrimoni sense fills, que troba en el xiquet el seu anhel complit. A partir d'aquell moment no solament canvia la vida del protagonista sinó l'opinió del poble en general respecte a l'ama, transformada per la tisora en bona persona.

Un final feliç que ompli d'esperança la vida de qualsevol en els mals moments.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

El tema principal de l'obra és la importància de la família (o la seua falta) en la vida d'un infant. L'estranya i extravagant relació entre Carles i Conxa Reconxa anirà cabdellant un munt d'aventures fantàstiques, que portaran el protagonista a convertir-se en jardiner o en un bon perruquer mentre busca una llar pròpia i una família que l'aculla.

Totes les situacions de la novel·la transcorren en un temps molt breu, cosa que proporciona a la lectura una gran fluïdesa, que es veu refermada per un diàleg abundant i àgil entre els personatges. Açò afavoreix que el jove lector no s'avorrisca i trobe en aquest llibre un motiu més per a gaudir de la lectura ja que, a més, l'autora utilitza un llenguatge col·loquial i entenedor que porta els lectors a compartir les aventures que viu el protagonista.

Un altre aspecte del contingut de *Quina canya de tisora!* que ajuda a augmentar encara més si cap l'interés del llibre, ens ve donat perquè la majoria dels personatges són femenins, i això ens facilitarà els arguments per a treballar en l'aula el tema de la igualtat de sexes.

D'altra banda una lectura detinguda del llibre també ens proporcionarà moments gràcies als quals els lectors aprendran comportaments i actituds molt valuosos a l'hora d'adquirir valors educatius tan importants com:

- Afrontar relaxadament la por que ens provoca la mort de les persones estimades.
- El paper important de la família com a suport i font d'estima per als fills.

- L'adopció com a forma d'integració en una família.
- La necessitat de compartir els sentiments i de fugir de l'aïllament personal.
- L'amistat presentada com una preocupació pels altres i una comunicació sincera.
- La camaraderia i l'acceptació de la diversitat de les persones.
- La constància en no rendir-se davant de les dificultats de la vida.
- La fantasia compartida, que desenvolupa la imaginació i ompli l'ànima d'esperança.
- La valoració de la lectura com a font de plaer i, a més, com a font essencial de cultura i educació.

L'AUTORA

Mercé Viana va nèixer a Alfafar l'any 1946. Estudià Magisteri i es llicencià en Filosofia i Ciències de l'Educació. Durant molts anys treballà en l'ensenyament i es dedicà també a la formació del professorat. És escriptora de narrativa infantil i juvenil. Amb *El cas misteriós de la lletra malalta* guanyà la segona convocatòria del Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre el 1997 i també ha rebut el premi La Forest d'Arana de poesia.

A més, ha col·laborat en revistes literàries i de caràcter didàctic. Per això, Mercé Viana s'ha convertit en una de les nostres autores de literatura infantil més conegudes. Entre les seues obres, destacaríem: *La princesa pitudeta i panxudeta* (1988), *El fantasma poruc de Vineifuig* (1989), *Paparota, ai quin cotxe!* (1990), *Un globus i mil forats* (1990), *Cuagroga, una fada trastocada* (1991), *El bagul de les disfresses* (1994) *El misteri de l'andana* (1997), *El secret de l'estora Leonora* (2003) i *Els pirates van a Egipte* (2003).

En Edicions Bromera ha publicat *El mag Floro* (1992), *El savi Ciril* (1994), *El cas misteriós de la lletra malalta* (1998), *Un pintor molt guai* (1999) i *Bum-Bum! El fantasma esvalotat*.

L'IL·LUSTRADOR

Miquel A. Giner Bou va nèixer l'any 1969 a Benetússer. És llicenciat en Belles Arts per la Facultat Sant Carles, especialitat de dibuix, el juny de 1995. Ha realitzat nombrosos cursos i seminaris de formació postuniversitària sobre disseny editorial, historieta i d'operador de càmera, entre altres coses.

Ha donat a conèixer la seua obra en diverses exposicions col·lectives. A més, també ha treballat per a diverses editorials il·lustrant llibres infantils, juvenils, llibres de text, còmics, cartells... Les tècniques emprades per aquest il·lustrador són l'aquarel·la, l'aiguada, l'ordinador i l'aerògraf.

En Bromera ha il·lustrat en la col·lecció «El Micalet Galàctic» *La bruixa sense curruixa*, *Quina canya de tisora!*, així com també, diversos llibres de text com *Micalet 3* i *Micalet 4*, entre d'altres.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La motivació a la lectura és un fet cultural bàsic, i, perquè continue sent-ho hem de procurar que les lectures siguin sempre plaents i plenes de la màgia que ens donen les paraules enllaçades per formar sentiments, diversió, promoure valors, etc.

A l'hora d'encetar la lectura col·lectiva d'un llibre és molt important presentar-lo de la manera més atractiva possible, perquè és una mena de regal per a compartir sense límits de temps, ni d'espai, ni de valors... És per açò que l'objectiu primordial d'aquesta col·lecció, adreçada als lectors infantils, és la presen-

tació d'uns llibres atractius, i d'unes activitats suggeridores al voltant de la lectura de caràcter curricular i, alhora, lúdic. La proposta didàctica és l'element complementari a la lectura que ajuda a la comprensió del llibre i, per tant, a extraure el màxim profit de l'encant que ens ofereix. Per aquest motiu, els professionals heu d'aconseguir l'equilibri entre l'entreteniment i l'aprenentatge de la manera més grata possible.

Per aquest motiu, les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre de lectura, per deixar al criteri de la mestra o del mestre la possibilitat d'usar-les una vegada llegida la història. A més, cal tindre en compte que encara que les propostes han estat elaborades pensant en el currículum escolar del tercer cicle d'educació primària, fóra convenient triar, entre els exercicis i jocs proposats, –l'expressió oral, la comprensió escrita, la creació escrita, el vocabulari, la il·lustració, el joc amb paraules..., basats en la narració i presentats a l'alumnat de manera suggeridora–, els més adients a les necessitats, els gustos i els interessos dels alumnes de la classe. Per les mateixes raons, aquestes propostes de treball poden ser obviades, ampliades o modificades en qualsevol aspecte.

Les activitats de la proposta didàctica estan diversificades des de l'abans, durant i després de la lectura, per procurar que el lector esdevinga còmplice de l'autora de cada moment literari.

Abans de la lectura

Abans de llegir aquest llibre i per provocar l'interés per conèixer-lo, serà útil ambientar l'aula amb tota mena d'andròmines casolanes retallades amb cartolina, a l'hora que deixarem repartides unes tisores i unes cartolines per les taules, cosa que ens donarà peu a fer una presentació divertida de la història al voltant del treball amb les tisores, on podem conjugar les activitats de retallar amb el treball amb la coberta i contracoberta del llibre.

Durant la lectura

Com que abunden les paraules compostes amb el prefix *super* que, sens dubte, proporcionen una lectura divertida, podem organitzar una mena de joc que consistiria a llegir i descobrir al text paraules compostes amb el prefix *super*, i fer-ne una llista.

–Quantes paraules superenrotllades he escrit? –seria la pregunta per a començar a jugar amb l'autora.

Una vegada aconseguit el llistat es poden fer tirallongues decoratives i diàlegs utilitzant les paraules.

Altres formes de treballar amb els xiquets i xiquetes són: la lectura col·lectiva, on un alumne llig en veu alta i la resta silenciosament. Recordeu que passat un temps prudencial cal canviar l'alumne que llig en veu alta, i que tots han de llegir, encara que la velocitat lectora siga lenta; fer una lectura individual d'uns pocs capítols, perquè és una manera d'alleugerir els lectors de fàcil cansament, atés que la tasca sembla més curta.

Podreu alternar la lectura tant individual com col·lectiva a la classe o la biblioteca escolar, lloc adequat per a fomentar la lectura pel seu ambient especial.

Després de la lectura

Algunes tasques metodològicament atractives que es poden fer una vegada acabada la lectura, i que poden resultar útils per la implicació divertida per part dels lectors, podrien ser les següents:

- La dramatització d'algun capítol que haja agradat molt als xiquets.
- Fotocopiar i ampliar alguna de les il·lustracions per a fer un trencaclosques.
- Fer un punt de lectura amb els personatges de la narració per a cada lector.
- Realitzar algun titella per a fer teatre amb la història de l'obra.
- Comentar i contrastar opinions diverses sempre enriqu-

dores sobre el vocabulari emprat, el nivell del llenguatge, l'estat anímic que provoca als lectors, la idoneïtat de les il·lustracions, etc.

Finalment, podem acabar les activitats de la lectura demanant als alumnes que ens porten fotografies de la seua família i que expliquen qui són les persones que hi apareixen, quin paper tenen dintre del nucli familiar, quines són les tasques que realitzen quotidianament, etc. Segurament sorgiran una gran varietat de situacions familiars, que haurà d'utilitzar el mestre o la mestra per explicar la gran diversitat que existeix avui en dia en les famílies, valorar positivament aquesta diversitat i desdramatitzar la situació dels xiquets que no tenen una família clàssica.

*SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 7

O	S	Q	U	O	P	P	E	D	R	A	I	S
F	O	T	O	P	L	A	P	O	A	O	A	F
P	L	U	L	L	I	B	R	E	E	T	A	P
E	Q	U	I	P	D	E	V	E	S	T	I	R

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM.13

Per evitar l'oxidació del metall.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 15

Es trobaven tots dos a un tir de pedra de les cases.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 16

P	P	R	O	U	R	E	M	O	P	I	f
P	I	M	I	O	H	F	A	I	G	P	O
S	D	O	X	I	P	R	E	R	M	I	P
A	L	Z	I	N	A	S	D	I	P	L	A
X	T	I	C	A	R	R	A	S	C	A	F

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 24

Minyona que obri la porta → Gabriela

Cuquera → Adelina

Minyona neteja → Emmalada

Minyona neteja → Àngela

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTORA:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA, S.L.

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Subratlla, d'entre els adjectius que et proposem, els tres que al teu parer qualifiquen millor la història de *Quina canya de tisora!*, i utilitza'ls per fer un breu resum de l'argument:

*real, masclista, fantàstica, humana,
divertida, avorrida, curiosa*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Creus que l'autora ha elegit bé el títol del llibre? Raona la teua resposta.

.....
.....
.....

Quin títol li hauries posat tu?

.....

3. Mira la il·lustració de la coberta i explica en quin moment de la novel·la passa el que estàs veient.

.....

.....

.....

.....

4. Ara digues un moment de la novel·la que t'haja agradat:

a) molt:

.....

b) bastant:

.....

c) poc:

.....

d) gens:

.....

5. T'ha agradat el llibre? El recomanaries als teus amics i amigues? Què els diries?

.....

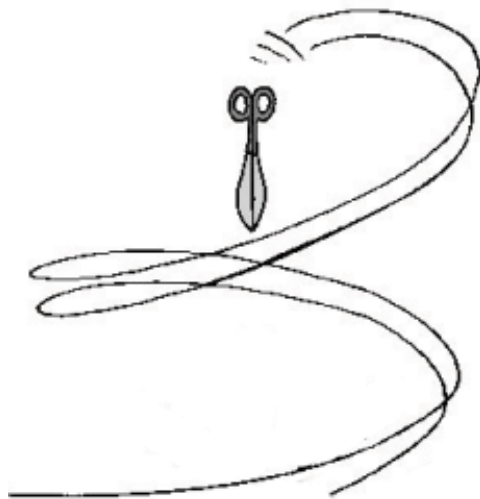
.....

.....

.....

.....

.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Contesta.

Com li diuen al protagonista de la novel·la?

.....

Recordes el nom de la tisora? Escriu-lo.

.....

2. Com comprova Carles si somia o està despert quan descobreix la màgia de la tisora? Fes un poc de teatre per imitar el que fa.

.....

.....

.....

.....

3. Escriu el significat d'aquestes frases de l'autora:

Caminava sota el mantell blavós de la nit.

.....

Era un arbre de branques enormes i acollidores.

.....

Una pluja de fulles li va fer de matalàs.

.....

4. Explica als teus companys i companyes com era l'edifici de l'orfenat tenint en compte els adjectius que utilitza l'escriptora:

gran, vell i humit.

5. Descriu la il·lustració amb tota mena de detalls.

.....

.....

.....

.....

6. Explica oralment aquestes comparacions referides a l'ull que sovint utilitza l'autora, i inventa exemples semblants:

ulls negres com la nit

ulls.....

ulls com llunes

ulls.....

ulls com plats

ulls.....

ulls verds com la mar

ulls.....

7. Busca en aquesta sopa de lletres les escasses propietats que agafa Carles amb el fardell per escapar de la Casa d'Orfes.

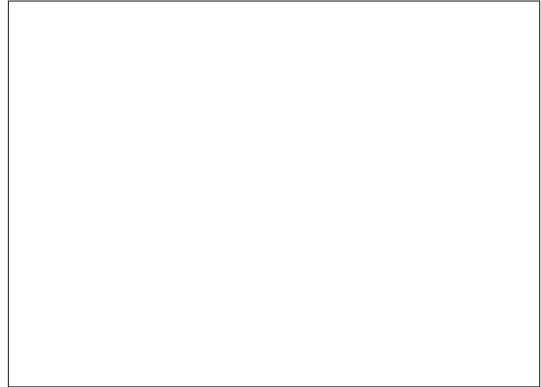
O	S	Q	U	O	P	P	E	D	R	A	I	S
F	O	T	O	P	L	A	P	O	A	O	A	F
P	L	U	L	L	I	B	R	E	E	T	A	P
E	Q	U	I	P	D	E	V	E	S	T	I	R

8. Dibuixa quines tres coses et ficaries en el fardell per abandonar la Casa d'Orfes si fores el protagonista del llibre. Per cert... Saps què és un fardell? Dibuixa'l també.

--	--	--	--

9. Busca en la lectura la descripció d'un indret i copia'l davall. Compara el text elegit amb la resta de companys. Fes un dibuix que t'ajude.

.....

10. Al llibre hi ha un bon grapat de paraules compostes: *desconcert, desventura, desgraciadeta, descoberta, descosida, desconsiderat, etc.*

Escriu l'arrel de cada paraula al quadre.

PARAULA	ARREL
.....
.....
.....
.....
.....
.....

11. Busca una foto de família i apegala a l'espai marcat. Escriu una anècdota simpàtica dels teus pares o tutors legals.

.....

12. Escriu paraules de la família de *casa* i *amiga*.

casa:

casalot,

.....

amiga:

amigueta,

.....

13. Pensa: per què li demanà la tisora una gota d'oli a Carles?

.....

.....

14. Dibuixa una tisora que camina i inventa un diàleg amb ella.

.....

.....

.....

.....

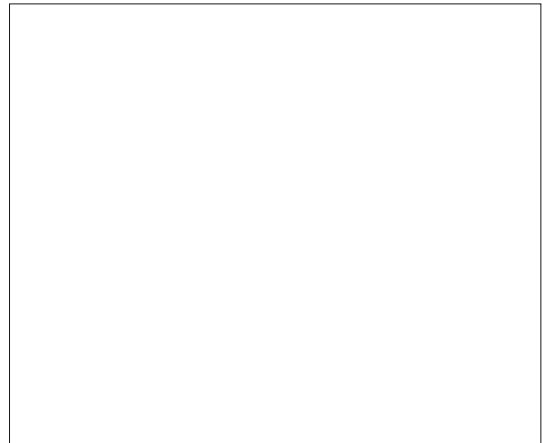
.....

.....

.....

.....

.....

15. Reconstrueix l'oració i explica el significat als companys i companyes.

dos a un tir de

Es trobaven tots

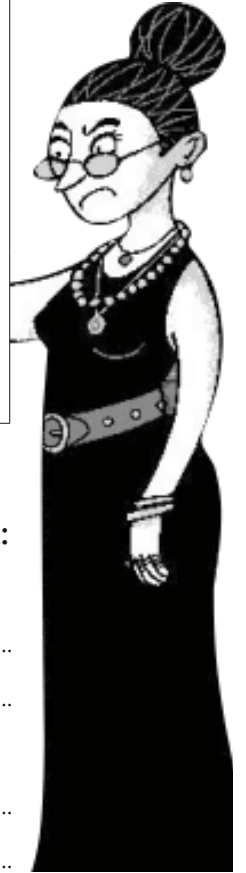
pedra de les cases.

.....

16. La tisona podà tots els arbres del gran jardí de Supergertrudis. Recordes les varietats que tenia l'enorme jardí? Busca-les al quadre.

P	P	R	O	U	R	E	M	O	P	I	f
P	I	M	I	O	H	F	A	I	G	P	O
S	D	O	X	I	P	R	E	R	M	I	P
A	L	Z	I	N	A	S	D	I	P	L	A
X	T	I	C	A	R	R	A	S	C	A	F

17. Busca expressions semblants a l'exemple que dona l'autora:
Li ballaven els ulls.

.....
.....

Més tou que una merenga.

.....
.....

M'avorrisc com una sargantana dins una ampolla

.....
.....

18. Llig de nou les pàgina 28 i 29, el fragment que descriu la plaça del poble i compara aquella plaça amb la del teu poble o barri.

.....
.....
.....
.....
.....

19. Escriu una frase amb cadascuna d'aquestes paraules extretes de la lectura. Pots ajudar-te del diccionari.

parany:

.....

nissaga:

.....

deler:

.....

20. L'autora descriu la lluna amb els adjectius següents: *redona, gran i bufona*. Escriu un poema utilitzant el mateixos adjectius.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Escriu els contraris dels adjectius que descriuen la mirada de l'ama Supergertrudis.

mirada estranya

mirada gèlida

mirada despòtica

22. Utilitzant els adjectius contraris de l'exercici d'abans descriu com seria la nova mirada de l'ama Supergertrudis.

.....
.....
.....
.....
.....

23. Elimina de cada paraula *super* i escriu-la de nou al costat.

- superrealíssima =
- superatrevida =
- superjardí =
- superjardiner =
- supermatalàs =
- superpatacada =
- Supergertrudis =
- supermetgessa =
- superintolerable =
- superirresponsable =
- superveritat =
- superabraçada =
- superespecial =
- superfabulós =
- supermala =
- superburles =
- superbandarra =
- superbestiesa =

24. Enllaça cada personatge amb la seu professió:

minyona obri la porta ●	● Àngela
cuinera ●	● Adelina
minyona neteja ●	● Emmalada
minyona neteja ●	● Gabriela

25. Explica el significat d'aquestes oracions.

Carles tenia més fam que una estàtua.

.....
.....

La tisora talla la infelicitat de les persones.

.....
.....

Pensa i escriu dos oracions que signifiquen el mateix.

.....
.....

26. Intenta fer un còmic del capítol que més t'haja agradat.

27. Canvia el final del llibre per un altre també divertit.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

28. Recordes quines coses pot tallar la tisora? Encercla'n quatre.

la carretera	la panxa	el cotxe
el cel	els pèls del cap	la mare
mal de cap	el gos	Supergertrudis
l'ànima	la fam	el geni de l'ama

29. Llig aquesta expressió i després escriu un diàleg utilitzant-la.

Estar fins a la coroneta

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

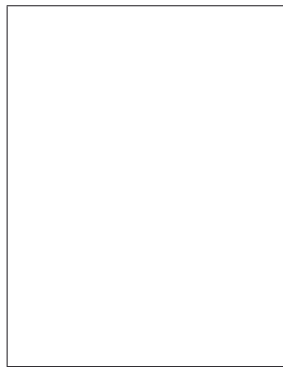
30. Llig i explica el significat d'aquestes comparacions extretes de la lectura.

Té les galtes com dues cireres.

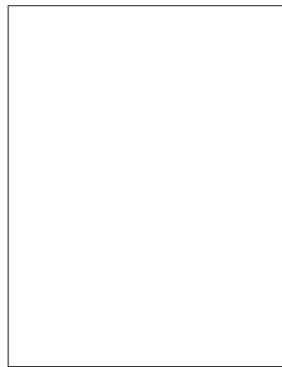
.....
...com anell al dit.

.....
...blanca com la neu.

31. Comenta amb els companys els noms dels models de tallat de perruqueria que fa la tisora. Dibuixa com t'imagines cada model.

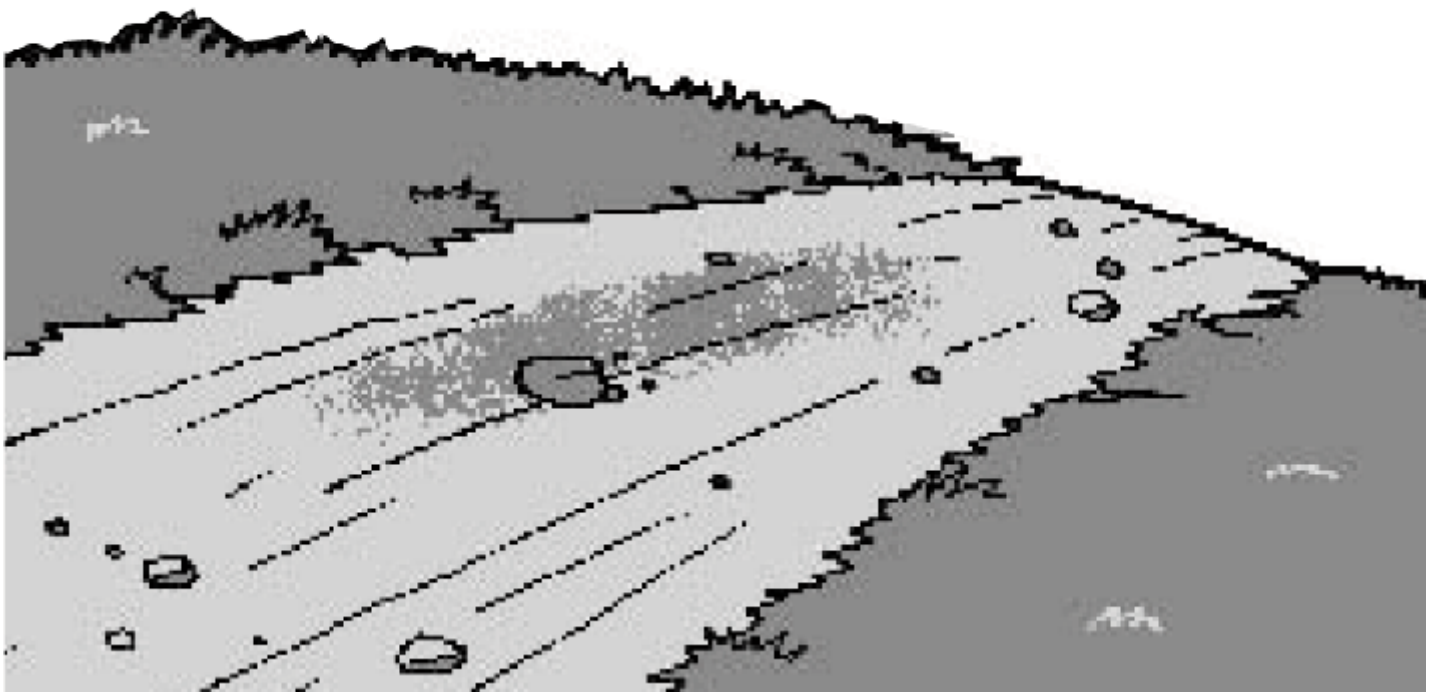
OU FREGIT

OBRI LA PORTA

COLIFLOR

Propostes didàctiques referides al llibre
Quina canya de tisora! (ISBN: 978-84-9824-281-2)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Virgínia Martínez, 2008
Dibuixos de Miquel Àngel Giner, 2008